

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Kristýny Choutkové

„Za tajnými dveřmi: genderová analýza Gaimanovy novely *Koralina* a její filmové adaptace“

Předkládaná bakalářská práce Kristýny Choutkové je kompetentním akademickým textem, který představuje komparativní genderovou analýzu novely Neila Gaimana *Koralina* a jejího filmového zpracování v podobě animovaného snímku. Autorka vychází z teoretických pozic inspirovaných feministickým promyšlením textových, narativních, archetypálních a filmových teorií a předkládá ucelený, argumentačně bohatý a nuancovaný rozbor diferencí v narativní struktuře obou děl. Tyto diference, jak autorka úspěšně a detailně vysvětluje, mají zásadní vliv nejen na interpretaci obou příběhů, ale zásadně problematizují konstrukce genderové identity – konkrétně femininity hlavní protagonistky – jakož i způsoby stávání se subjektem, konstrukce (genderovaného) dospívání a empowermentu.

Určující diferencí pro analýzu zmíněných děl je postava stejně starého kamaráda Hubíka, který v animované adaptaci Gaimanovy novely plní funkci pomocníka a průvodce, který Koralině asistuje při jejím objevování alternativního, zrcadlového světa, jehož protiventství musí hrdinka nejen rozpoznat, ale také se vyrovnat s vlastními pochybami stran své identity, vztahu s vlastními rodiči a života v novém místě. Stěžejní je, že Hubík je přidanou postavou ve filmové adaptaci, v knižní předloze se nevyskytuje a hrdinka musí veškerá svá dilemata rozhodnout sama. Jeho přítomnost v narativní struktuře filmového zpracování tedy oslabuje Koralininu rozhodnost, empowerment a „feminizuje“ ji tak, aby vyhovovala stereotypním/stereotypnějším genderovým očekáváním spojeným s pasivním, nejistým a podřízeným ženským, ačkoliv je toto v kontradikci s Gaimanovými obvyklými narativními postupy subvertujícími etablované genderové (případně i rasové a mezidruhové) hierarchie.

Kristýna Choutková se však ve své analýze neomezuje pouze na explikaci přidané postavy Hubíka, nýbrž podrobně ukazuje, jak Gaiman svou genderově subverzivní strategii vtělil též do jazyka a promluv dalších postav v příběhu, jakož i do kritiky limitů označování. Studentka toto dobře ilustruje v postavě kocoura/kočky (v tomto ohledu viz diskuse v textu k překladu díla), kdy opakované komolení hrdinčina jména je současně významotvorné (Koralině ukazuje, za koho ji lidé ne/správně ne/považují) a bezvýznamné (kocour/kočka zastává názor, že jméno sám/sama nepotřebuje, neb ví, kým je).

Neméně citlivá a invenční je bakalářská práce v analýze úhelného vztahu mezi matkou a dcerou. Choutková správně poukazuje na skutečnost, že Gaimanovo dílo konstruuje „reálný“ svět jako rovnostářštější a demokratičtější než alternativní svět, do kterého Koralina vstupuje ve snu. Právě v něm odhaluje formy mocenské manipulace ze strany tzv. Druhé matky. Tato využívá genderově stereotypního chování k tomu, aby se Koraliny zmocnila a ovládla ji. Studentka pak za využití výše zmíněných postupů archetypální feministické analýzy ukazuje, jaké dopady pro interpretaci jednání jednotlivých postav z genderového hlediska mohou takové reprezentace feminity mít.

V průběhu bakalářského výzkumu pracovala Kristýna Choutková nezávisle, pečlivě a současně velmi pozorně přihlížela k mým komentářům. Studentka dle mého mínění velmi zdařile propojuje teorii s analýzou, text práce proto tvoří soudržný celek, z něhož jasně vyplývá zevrubně podložená argumentační linie. Po formální stránce lze konstatovat, že práce je správně proodkazovaná a takřka prostá překlepů, pracuje s množstvím relevantních zdrojů – tam, kde existují či jsou dostupné, a rozhodně splňuje nároky kladené na závěrečnou bakalářskou práci, a to – dovoluji si tvrdit – v nadstandardní kvalitě. Práce je navíc psaná velmi čtivým stylem s tím, že autorka dokáže udržet čtenářskou pozornost, protože její argumentační linie vhodně graduje a je „napínavá“. Jako vedoucí práce bych na tomto místě též chtěla ocenit autorčino nasazení i osobní angažovanost a kreativitu. Kristýna Choutková napříč předkládanou bakalářskou prací, demonstruje svůj analytický talent a schopnost komplexního uvažování, které dokáže vhodně přetavit do strukturovaného textu.

Je mi velkým potěšením, že mohu konstatovat, že bakalářskou práci Kristýny Choutkové **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou výborně.**